

Posudek školitele na diplomovou práci Barbory Chrzové *Citizenship Rhetorics in Bosnia and Herzegovina: Enacting Citizenship and Nationality in a Divided Country*

Kolegyně Chrzová si vybrala důležité téma a uchopila je s pozoruhodnou kombinací suverenity v užití teoretických nástrojů i ve znalosti empirie. S využitím konceptu rétorického občanství rozebírá protesty v Bosně a Hercegovině v letech 2013 a 2014.

Po velmi informované, přehledné a zároveň adekvátně kondenzované prezentaci konceptu rétorického občanství autorka představuje základní problémy s pojetím občanství v post-daytonské Bosně a Hercegovině (se zahrnutím předchozího historického kontextu), především „etnický determinismus“ a rozdílnou úroveň práv pro členy a nečleny velkých etnických komunit v post-daytonské Bosně, což také vedlo k úspěšným soudním sporům bosenských Židů a Romů před Evropským soudem pro lidská práva (srv. s. 31). Následuje jádro práce, velmi přesvědčivá analýza toho, jak se rétorika spojená s občanstvím proměnila během protestů.

Hodnocené práci se těžko něco vytýká: je předhledná, dobře zpracovaná, s jasnou tezí, kterou přehledně sleduje. Je dle mého názoru škoda, že autorka více nepředstavila alternativní pojetí občanství v bosenských debatách před protesty: právě to by jí umožnilo zhodnotit, do jaké míry byla ta pojetí, která se objevila během protestů nová, a do jaké míry se v protestních hnutích aktualizovaly a nově diskutovaly myšlenky přítomné ve veřejné debatě dříve. Domnívám se, že právě tímto směrem by mohlo směřovat prohloubení práce pro případnou publikaci.

Rovněž se domnívám, že by práci mohlo prospět alespoň stručné a na sekundární literatuře založené srovnání s některými hnutími, s nimiž „bosenské jaro“ sdílelo některé prvky: důraz na pléna, reklamaci občanství se socioekonomickým pozadím, pocit ekonomické bezvýchodnosti apod. Jistě že např. španělští indignados působili v odlišných souvislostech, ale i proto by komparace mohla přispět k poznání toho, v čem bylo hnutí originální, tím spíše, že je patrné, že v některých aspektech se od hnutí typu indignados pravděpodobně inspirovali.

O ambicích (v tomto případě zcela oprávněných) práce vypovídá i to, že byla napsána v angličtině, pokud mohu posoudit na velmi dobré úrovni. O jistém chvatu při finalizaci práci svědčí ponechaná závorka s pokynem k citaci v češtině (s. 33).

Práci kolegyně Chrzové jednoznačně doporučuji hodnotit známkou *výborně*.